VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2019/1310

z 31. júla 2019,

ktorým sa stanovujú pravidlá fungovania európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany a rescEU

[oznámené pod číslom C(2019) 5614]

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ zo 17. decembra 2013 o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany ([1]), a najmä na jeho článok 32 ods. 1 písm. g),

keďže:

(1) Hoci mechanizmus Únie rešpektuje primárnu zodpovednosť členských štátov v oblasti predchádzania prírodným katastrofám a katastrofám spôsobených ľudskou činnosťou, prípravy a reakcie na ne, podporuje solidaritu medzi členskými štátmi v súlade s článkom 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) a spoluprácu medzi nimi v súlade s článkom 196 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

(2) Prijatím rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/420 ([2]) sa mechanizmus Únie posilnil zvýšením finančnej podpory Únie pre európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany a zriadením rescEU.

(3) V súlade s článkom 21 ods. 2 písm. c) rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ sa kapacity v oblasti reakcie financované z finančnej podpory Únie určenej na pokrytie nákladov na adaptáciu majú sprístupniť ako súčasť európskeho zoskupenia v oblasti civilnej ochrany na minimálne obdobie, ktoré súvisí s prijatým financovaním a ktoré trvá od 3 do 10 rokov a začína plynúť od dátumu ich skutočnej dostupnosti. Presné obdobia viazania by sa mali stanoviť s prihliadnutím na zabezpečenie právnej istoty.

(4) Mechanizmus rescEU by mal poskytovať pomoc v náročných situáciách, v ktorých celkové existujúce kapacity na vnútroštátnej úrovni a kapacity poskytnuté členskými štátmi európskemu zoskupeniu v oblasti civilnej ochrany nie sú dostatočné na zabezpečenie účinnej reakcie na katastrofy. Aby sa zaistilo účinné vykonávanie mechanizmu rescEU, mali by sa prijať pravidlá pre vytvorenie, riadenie a udržiavanie kapacít rescEU.

(5) Kapacity rescEU sú k dostupné pre operácie reakcie v rámci mechanizmu Únie. V nadväznosti na žiadosť o pomoc prostredníctvom *Koordinačného centra pre reakcie na núdzové situácie* (ERCC) má Komisia v úzkej spolupráci so žiadajúcim členským štátom a členským štátom, ktorý kapacity rescEU vlastní, prenajíma si ich alebo si ich zabezpečuje formou lízingu, rozhodnúť o nasadení týchto kapacít. V záujme zaistenia účinného a transparentného rozhodovacieho procesu by sa mali stanoviť kritériá pre rozhodnutia o nasadení, ako aj príslušné operačné postupy. Takisto by sa mali stanoviť kritériá pre rozhodovanie o nasadení v prípade rozporu medzi žiadosťami o využitie kapacít rescEU.

(6) Kapacity rescEU sa môžu využívať na vnútroštátne účely, ak sa nevyužívajú alebo nie sú potrebné na operácie reakcie v rámci mechanizmu Únie. S cieľom zabezpečiť, aby boli kapacity rescEU v pohotovostnom režime a pripravené na nasadenie v rámci mechanizmu Únie v časovom rámci stanovenom podľa požiadaviek na kvalitu každého typu kapacít rescEU, mali by sa stanoviť vhodné pravidlá na ich využívanie na vnútroštátnej úrovni.

(7) Keď sa kapacity rescEU využívajú na vnútroštátne účely, členské štáty by to mali oznámiť Komisii. Systém oznamovania v prípade využívania kapacít rescEU na vnútroštátnej úrovni by mal byť jednoduchý a účinný.

(8) S cieľom zabezpečiť operačnú efektívnosť by sa mali stanoviť jasné pravidlá pre demobilizáciu a stiahnutie kapacít rescEU.

([1]) Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 924.

([2]) Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/420 z 13. marca 2019, ktorým sa mení rozhodnutie č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany (Ú v EÚ L 77 I, 20.3.2019, s. 1).

(9) V súlade s článkom 12 ods. 10 rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ môžu členské štáty v osobitných prípadoch odmietnuť nasadenie svojho personálu, ktorý obsluhuje kapacity rescEU, mimo Únie. Mali by sa stanoviť pravidlá, ktorými by sa upravovali takéto osobitné prípady.

(10) Prijatím vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/570 ([3]) sa kapacity na letecké hasenie lesných požiarov definovali ako kapacity rescEU. S cieľom poskytnúť finančnú pomoc Únie na rozvoj takýchto kapacít v súlade s článkom 21 ods. 3 rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ by sa mali stanoviť ich celkové odhadované náklady. Celkové odhadované náklady by sa mali vypočítať so zreteľom na kategórie oprávnených nákladov stanovených v prílohe IA k rozhodnutiu č. 1313/2013/EÚ.

(11) S cieľom skrátiť čas nasadenia a zvýšiť právnu istotu by sa mali objasniť podmienky týkajúce sa hosťovania a prevádzkovania kapacít rescEU. Na takýchto podmienkach by sa mali zakladať operačné zmluvy medzi Komisiou a členskými štátmi.

(12) V tomto rozhodnutí by sa mali stanoviť pravidlá pre dohody o vhodnom zviditeľnení, aby sa zabezpečila významnosť úlohy Únie a situácií, keď sa nasadzujú kapacity rescEU, a aby sa zaistili jednotné podmienky pri uplatňovaní článku 20a rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ.

(13) Členské štáty by v súlade s existujúcimi vnútroštátnymi a medzinárodnými predpismi mali registrovať, certifikovať a náležite udržiavať kapacity rescEU. Takisto by sa mal dokončiť proces certifikácie mechanizmu Únie.

(14) Vzhľadom na to, že rozhodnutie (EÚ) 2019/420 nadobudlo účinnosť 21. marca 2019, môže Únia odteraz poskytovať finančnú pomoc na prevádzkové náklady. Preto treba stanoviť pravidlá a postupy pre žiadosti členských štátov o takúto pomoc.

(15) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom výboru uvedeného v článku 33 ods. 1 rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto rozhodnutím sa stanovujú pravidlá vykonávania rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ, pokiaľ ide o:

a) vyčlenenie kapacít pre európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany, ktoré dostávajú finančné prostriedky na náklady na adaptáciu;

b) kritéria pre rozhodnutia o nasadení kapacít rescEU, a to aj v prípade rozporu medzi žiadosťami;

c) kritériá pre rozhodnutia o demobilizácii a stiahnutí;

d) využívanie kapacít rescEU na vnútroštátnej úrovni;

e) odmietnutie nasadiť personál mimo Únie;

f) všeobecný obsah operačných zmlúv;

g) požiadavky na zviditeľnenie pri využívaní kapacít rescEU;

h) certifikáciu a registráciu kapacít rescEU;

i) celkové odhadované náklady na kapacity rescEU na letecké hasenie lesných požiarov a

j) opatrenia týkajúce sa žiadostí o finančnú pomoc na prevádzkové náklady.

([3]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/570 z 8. apríla 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá vykonávania rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ, pokiaľ ide o kapacity rescEU, a ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie Komisie 2014/762/EÚ (Ú. v. EÚ L 99, 10.4.2019, s. 41).

Článok 2

Vyčlenenie kapacít pre európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany, ktoré dostávajú finančné prostriedky na náklady na adaptáciu

1. Členské štáty, ktoré dostávajú finančnú pomoc Únie na náklady na adaptáciu kapacít v súlade s článkom 21 ods. 2 písm. c) rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ, vyčlenia uvedené kapacity pre európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany na rôzne minimálne obdobia na základe celkovej sumy prijatého financovania.

Minimálne obdobia sa stanovia takto:

a) minimálne obdobie 3 rokov v prípade kapacít, ktoré dostávajú finančnú podporu Únie do výšky 300 000 EUR;

b) minimálne obdobie 5 rokov v prípade kapacít, ktoré dostávajú finančnú podporu Únie vo výške od 300 001 EUR do 1 000 000 EUR;

c) minimálne obdobie 7 rokov v prípade kapacít, ktoré dostávajú finančnú podporu Únie vo výške od 1 000 001 EUR do 2 000 000 EUR;

d) minimálne obdobie 10 rokov v prípade kapacít, ktoré dostávajú finančnú podporu Únie vo výške nad 2 000 000 EUR.

2. Ak je ekonomická životnosť kapacity kratšia než je minimálne obdobie uvedené v odseku 1, minimálne obdobie sa stanoví na základe dĺžky tejto ekonomickej životnosti.

3. Komisia môže prostredníctvom ERCC súhlasiť s ukončením minimálneho obdobia uvedeného v odseku 1 v súvislosti s konkrétnou kapacitou, ak to členský štát náležite odôvodní.

Článok 3

Kritéria pre rozhodnutia o nasadení kapacít rescEU

1. ERCC po doručení žiadosti o pomoc posúdi, či sú existujúce kapacity, ktoré ponúkli členské štáty prostredníctvom mechanizmu Únie, a kapacity, ktoré boli vopred vyčlenené pre európske zoskupenie v oblasti civilnej ochrany, dostačujúce na zaistenie účinnej reakcie na danú žiadosť. Ak nie je možné zabezpečiť účinnú reakciu, Komisia prostredníctvom ERCC rozhodne o nasadení kapacít rescEU v súlade s postupom stanoveným v článku 12 ods. 6 rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ.

2. V rozhodnutí o nasadení kapacít rescEU sa zohľadňujú tieto osobitné kritériá:

a) operačná situácia v členských štátoch, ako aj potenciálne riziká katastrof;

b) vhodnosť a primeranosť kapacít rescEU na reakciu na katastrofu;

c) geografická poloha kapacít rescEU vrátane odhadovaných časov prepravy do postihnutej oblasti;

d) iné relevantné kritériá vrátane podmienok kapacít rescEU stanovených v operačných zmluvách.

3. V prípade rozporu medzi žiadosťami o pomoc sa pri rozhodovaní o mieste nasadenia kapacít rescEU zohľadňujú tieto dodatočné kritériá:

a) predpokladané riziká pre ľudské životy;

b) predpokladané riziká pre kritickú infraštruktúru uvedenú v článku 2 písm. a) smernice Rady 2008/114/ES ([4]) bez ohľadu na to, či sa nachádza v Únii alebo mimo nej;

c) predpokladaný vplyv katastrof vrátane vplyvu na životné prostredie;

d) potreby identifikované ERCC, ako aj všetky existujúce plány nasadenia;

e) potenciálne riziko šírenia katastrof;

f) sociálno-ekonomické vplyvy;

g) aktivácia doložky o solidarite podľa článku 222 Zmluvy o fungovaní Európskej únie;

h) iné relevantné operačné faktory.

([4]) Smernica Rady 2008/114/ES z 8. decembra 2008 o identifikácii a označení európskych kritických infraštruktúr a zhodnotení potreby zlepšiť ich ochranu (Ú. v. EÚ L 345, 23.12.2008, s. 75).

Článok 4

Kritériá pre rozhodnutia o demobilizácii a stiahnutí

1. Kapacity rescEU sa demobilizujú v týchto prípadoch:

a) po doručení oznámenia o predbežnom ukončení v spoločnom systéme komunikácie a poskytovania informácií v prípade núdzových situácií (CECIS), alebo

b) keď sa prijme rozhodnutie o stiahnutí v súlade s odsekom 2.

2. Komisia prijme prostredníctvom ERCC rozhodnutie o stiahnutí kapacity rescEU, keď je táto kapacita potrebnejšia inde alebo potreby na mieste nasadenia už neopodstatňujú jej použitie. Rozhodnutie sa prijme v úzkej koordinácii s členským štátom, ktorý je hostiteľom kapacity rescEU, a členským štátom, resp. členskými štátmi, ktoré žiadajú o pomoc, ako aj v náležitých prípadoch s tretími krajinami alebo medzinárodnými organizáciami.

3. Komisia na účely prijatia rozhodnutia uvedeného v odseku 2 okrem iného zohľadní kritériá uvedené v odsekoch 2 a 3 článku 3.

Článok 5

Využívanie kapacít rescEU na vnútroštátnej úrovni

1. Členské štáty, ktoré využívajú kapacity rescEU na vnútroštátne účely, zabezpečia:

a) dostupnosť a pripravenosť na operácie v rámci mechanizmu Únie v časovom rámci stanovenom v príslušných požiadavkách na kvalitu, pokiaľ nedôjde k inej dohode s Komisiou;

b) rovnaké zaobchádzanie s kapacitami rescEU a inými vnútroštátnymi kapacitami, pokiaľ ide o primeranú údržbu, skladovanie, poistenie, personálne zaistenie a iné príslušné činnosti v oblasti riadenia a údržby;

c) rýchlu opravu v prípade poškodenia.

2. Členské štáty prostredníctvom ERCC oznamujú Komisii využívanie kapacít rescEU na vnútroštátnej úrovni a po ich využití podajú o tom správu.

3. Ak využívanie kapacít rescEU na vnútroštátnej úrovni vplýva na dostupnosť uvedenú v pododseku 1 písm. a) tohto článku, členské štáty pred nasadením získajú súhlas Komisie prostredníctvom ERCC.

Ak sú príslušné kapacity rescEU potrebné na operácie reakcie v rámci mechanizmu Únie, členské štáty v čo najkratšom čase zabezpečia ich dostupnosť.

Článok 6

Odmietnutie nasadiť personál mimo Únie

1. Ak sa prijme rozhodnutie o nasadení kapacít rescEU mimo Únie v súlade s článkom 12 ods. 10 rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ, členské štáty môžu odmietnuť nasadiť svoj personál v týchto prípadoch:

a) ak boli prerušené diplomatické vzťahy medzi daným členským štátom a žiadajúcou treťou krajinou;

b) Ak by ozbrojený konflikt, jeho hrozba alebo iné rovnako závažné dôvody mali za následok ohrozenie bezpečnosti a ochrany personálu alebo by bránili príslušnému členskému štátu vo vykonávaní jeho povinnej starostlivosti.

2. Členský štát, ktorý odmietne nasadenie svojho personálu, bezodkladne o tom informuje Komisiu a poskytne jej podložené odôvodnenie.

Článok 7

Všeobecný obsah operačných zmlúv

V operačných zmluvách uvedených v článku 12 ods. 5 rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ sa okrem iného:

a) stanoví povaha subjektu, ktorý je hostiteľom kapacity rescEU;

b) stanovia polohy umiestnenia hostených kapacít rescEU;

c) uvedú informácie o príslušnej logistike a poistení;

d) vymedzí vnútroštátny rozhodovací proces s cieľom zabezpečiť dostupnosť a pripravenosť kapacít rescEU na operácie v rámci mechanizmu Únie v časovom rámci stanovenom v príslušných požiadavkách na kvalitu;

e) zahrnú aktuálne informácie o personáli vrátane podmienok ich zamestnávania, poistných zmlúv, odbornej prípravy, ako aj opis opatrení prijatých na zabezpečenie ich medzinárodného nasadenia;

f) uvedie pracovný plán údržby;

g) stanovia osobitné požiadavky na podávanie správ;

h) stanovia požiadavky na zviditeľnenie Únie uvedené v článku 20a rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ.

Článok 8

Opatrenia na zviditeľnenie využívania kapacít rescEU

Ak sa kapacity rescEU využívajú na operácie reakcie v rámci mechanizmu Únie, členský štát, ktorý je hostiteľom kapacity rescEU, a členský štát žiadajúci o pomoc zabezpečia primerané zviditeľnenie Únie v súlade s článkom 20a rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ.

Článok 9

Zodpovednosť a náhrada škody

Členské štáty sa zdržia akýchkoľvek nárokov voči Komisii za škody spôsobené v dôsledku podporných zásahov poskytnutých v rámci mechanizmu Únie a za následky vyplývajúce z nenasadenia, demobilizácie alebo stiahnutia kapacít rescEU poskytnutých v rámci mechanizmu Únie a podľa tohto rozhodnutia, pokiaľ sa nepreukáže, že sú dôsledkom podvodu alebo závažného pochybenia.

Článok 10

Pravidlá certifikácie a registrácie

1. Členské štáty zabezpečujú certifikáciu a registráciu kapacít rescEU v súlade s platnými vnútroštátnymi a medzinárodnými pravidlami a predpismi.

2. Ak sú kapacity rescEU viacúčelové, certifikácia a registrácia sa zodpovedajúcim spôsobom doplní.

3. Členské štáty čo najskôr certifikujú kapacity rescEU podľa postupu certifikácie v rámci mechanizmu Únie v súlade s článkom 11 ods. 4 rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ a kapitolou 5 vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2014/762/EÚ ([5]). Kapacity rescEU, ktoré sú v procese dokončovania certifikačného postupu Únie, možno nasadiť v súlade s článkom 3.

Článok 11

Celkové odhadované náklady na kapacity rescEU na letecké hasenie lesných požiarov

1. Kategórie nákladov uvedené v bodoch 1 až 6 a v bode 8 prílohy IA k rozhodnutiu č. 1313/2013/EÚ sa zohľadňujú pri výpočte celkových odhadovaných nákladov na kapacity rescEU na letecké hasenie lesných požiarov.

2. Náklady na kapacity na letecké hasenie lesných požiarov s využitím lietadiel z kategórie nákladov na vybavenie uvedenej v bode 1 prílohy IA k rozhodnutiu č. 1313/2013/EÚ sa vypočítajú na základe uplatniteľných trhových cien, keď sa kapacity nadobúdajú, prenajímajú alebo sa zabezpečujú formou lízingu v súlade s článkom 12 ods. 3 rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ. Ak členský štát nadobudne kapacity rescEU, prenajme si ich alebo si ich zabezpečí formou lízingu, Komisii predloží podložené dôkazy o skutočných uplatniteľných trhových cenách.

([5]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2014/762/EÚ zo 16. októbra 2014, ktorým sa stanovujú pravidlá vykonávania rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany a zrušujú sa rozhodnutia Komisie 2004/277/ES, Euratom a 2007/606/ES, Euratom (Ú. v. EÚ L 320, 6.11.2014, s. 1).

Náklady na kapacity na letecké hasenie lesných požiarov s využitím vrtuľníkov z kategórie nákladov na vybavenie uvedenej v bode 1 prílohy IA k rozhodnutiu č. 1313/2013/EÚ sa vypočítajú na základe uplatniteľných trhových cien použiteľných, keď sa kapacity nadobúdajú, prenajímajú alebo sa zabezpečujú formou lízingu v súlade s článkom 12 ods. 3 rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ. Ak členský štát nadobudne kapacity rescEU, prenajme si ich alebo si ich zabezpečí formou lízingu, Komisii predloží podložené dôkazy o skutočných uplatniteľných trhových cenách.

3. Náklady na kapacity na letecké hasenie lesných požiarov s využitím lietadiel z kategórií nákladov uvedených v bodoch 2 až 6 a v bode 8 prílohy IA k rozhodnutiu č. 1313/2013/EÚ sa vypočítavajú najmenej raz počas každého obdobia *viacročného finančného rámca počnúc obdobím 2014 – 2020*, pričom sa zohľadnia informácie dostupné Komisii vrátane miery inflácie a výpočtov nákladov vykonaných na účely financovania vnútroštátnych kapacít v súlade s článkom 35 rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ. Komisia tieto náklady použije na účely poskytovania ročnej finančnej pomoci.

Náklady na kapacity na letecké hasenie lesných požiarov s využitím vrtuľníkov z kategórií nákladov uvedených v bodoch 2 až 6 a v bode 8 prílohy IA k rozhodnutiu č. 1313/2013/EÚ sa vypočítavajú najmenej raz počas každého obdobia *viacročného finančného rámca počnúc obdobím 2014 – 2020*, pričom sa zohľadnia informácie dostupné Komisii vrátane miery inflácie a výpočtov nákladov vykonaných na účely financovania vnútroštátnych kapacít v súlade s článkom 35 rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ. Komisia tieto náklady použije na účely poskytovania ročnej finančnej pomoci.

Článok 12

Oprávnené prevádzkové náklady

1. Do prevádzkových nákladov uvedených v článku 23 ods. 2, článku 23 ods. 4b a 4c rozhodnutia č. 1313/2013/EÚ patria všetky náklady na prevádzku kapacity počas operácie, ktoré sú potrebné na zabezpečenie jej operačnej účinnosti. Takéto náklady môžu podľa potreby zahŕňať náklady na personál, medzinárodnú a miestnu dopravu, logistiku, spotrebný materiál a zásobovanie, údržbu, ako aj iné náklady potrebné na zabezpečenie účinného využívania takýchto kapacít.

2. Náklady uvedené v odseku 1 nie sú oprávnené na financovanie, ak sú hradené z prostriedkov podpory hostiteľskej krajiny na základe článku 39 vykonávacieho rozhodnutia 2014/762/EÚ alebo v súlade s článkom 3 ods. 2 vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2019/570, prípadne ak sú financované z iných finančných nástrojov Únie.

3. Postupy pri žiadostiach o podporu na dopravu stanovené v článku 48, článku 49 ods. 1 a 3, článku 51 a 53 vykonávacieho rozhodnutia 2014/762/EÚ a v prílohe VIII k nemu sa *mutatis mutandis* uplatňujú na žiadosti o finančnú pomoc na prevádzkové náklady, kým sa podľa potreby nenahradia.

Článok 13

Adresáti

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli 31. júla 2019

Za Komisiu
Christos STYLIANIDES
člen Komisie